

Sygn. akt IX Pa 112/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 czerwca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejskowy w Rybniku

Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSO Maria Konieczna /spr/

Sędziowie: SSO Iwona Nowak

SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek

Protokolant: st. sekretarz sądowy Dagmara Mazurkiewicz

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 26 czerwca 2014r. w Rybniku

sprawy z powództwa **T. S.**

przeciwko (...) S.A.(...) w J.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Jastrzębiu- Zdroju Wydziału IV Pracy

z dnia 14 sierpnia 2013 r. sygn. akt IV P 144/13

1. **oddala apelację,**

2. **zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 600,00 zł (sześćset złotych 00/100) tytułem kosztów zastępstwa procesowego za II instancję.**

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Barbara Kuźdrzał- Kiermaszek SSO Maria Konieczna SSO Iwona Nowak

Sygn. akt. IX Pa 112/13

UZASADNIENIE

Powód T. S. w pozwie przeciwko (...) S.A. „(...) „ w J. po jego ostatecznym sprecyzowaniu przed Sądem domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 26.026,00 zł z ustawowymi odsetkami od 25 marca 2013r. jako odszkodowania za

dalszych 290 akcji pozwanej podnosząc, iż otrzymał niepełny pakiet 96 akcji w sytuacji, gdy jako pracownik pozwanej uległ wypadkowi przy pracy w dniu 21 maja 1993r. i z tego tytułu pobiera rentę wyrównawczą od pozwanej, a gdyby nie wypadek uzyskalby prawo do pełnego pakietu akcji . Powód wniósł też o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego. **W odpowiedzi na pozew** pozwana wniosła o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego zgłaszając zarzuty:

- przedawnienia roszczenia w rozumieniu art. 442 § 1 kc, upływ zarówno trzyletniego jak i dziesięcioletniego terminu przedawnienia liczonego w odniesieniu do daty wypadku przy pracy i złożenia oświadczenia o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji w 1997r.,
- bezzasadność dochodzenia roszczenia na podstawie art. 444 kc w zw. z art. 435 kc w ramach renty wyrównawczej,
- z ostrożności procesowej brak wykazania przez powoda szkody, jej wysokości i adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy szkodą a działaniem lub zaniechaniem pozwanej,
- brak możliwości pewnego ustalenia, że gdyby nie wypadek, to powód byłby nadal pracownikiem pozwanej,
- przyczynienie się do powstania szkody przez powoda, poprzez brak wykorzystania możliwości zarobkowych w sytuacji uznania powoda za częściowo niezdolnego do pracy w następstwie wypadku przy pracy,
- zrzeczenia się roszczenia w sytuacji powoływanej ugody pomiędzy stronami dotyczącej renty wyrównawczej z dnia 1 sierpnia 1997r.

Wyrokiem z dnia 14 sierpnia 2013r. Sąd Rejonowy w Jastrzębiu Zdroju Wydział IV Pracy w pkt. 1 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.649,20 złotych netto tytułem wypłaconego w ramach renty wyrównawczej odszkodowania z uwagi na otrzymanie mniejszego pakietu akcji, z ustawowymi odsetkami od dnia 28 marca 2013r. w pkt. 2 oddalił dalej idące powództwo, w pkt. 3 zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w pkt. 4 nakazał pozwanej uiszczenie na rzecz Skarbu Państwa kwoty 1.033,00 złotych tytułem opłaty sądowej od zapłaty której powód był zwolniony.

W uzasadnieniu wyroku Sąd ten podał, iż ustalił i zważył co następuje.

Powód T. S. był pracownikiem KWK (...) w J. w okresie od dnia 10 czerwca 1986r. do dnia 16 listopada 1993r. kolejno na stanowiskach pomocy dołowej pod ziemią i górnik pod ziemią.

W dniu 21 maja 1993r. powód uległ wypadkowi przy pracy i w następstwie tego wypadku uzyskał uprawnienia do renty z tytułu niezdolności do pracy. Pozwana wypłaca powodowi cywilną rentę wyrównawczą liczoną do dnia 9 kwietnia 2012r. jako różnica pomiędzy średnią zarobków trzech pracowników porównawczych, a świadczeniami uzyskiwanymi przez powoda z ZUS, a od dnia 10 kwietnia 2012r. jako różnica pomiędzy potencjalną emeryturą a świadczeniami jw.

Toczyły się liczne sprawy z powództwa powoda przeciwko pracodawcy o rentę wyrównawczą i świadczenia wypłacane w ramach tej renty.

W dniu 1 sierpnia 1997r. pomiędzy pozwaną a powodem została zawarta ugoda i w jej § 2 pozwana zobowiązała się do wypłaty powodowi renty wyrównawczej w wysokości wynikającej z wyliczenia (bez jego określenia), a w § 3 powód oświadczył, że renta ta stanowi całkowite zaspokojenie jego roszczeń z tego tytułu tejże renty za ten okres i od dnia 1 sierpnia 1997r. oraz , że zrzeka się wszelkich dalej idących roszczeń z tego tytułu.

Powód złożył oświadczenie o zamiarze nieodpłatnego nabycia akcji pozwanej zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996r. o komercjalizacji i prywatyzacji. Powód ze względu na swój rzeczywisty staż pracy nabył nieodpłatnie 96 akcji pozwanej.

Gdyby nie wypadek przy pracy to na dzień 6 lipca 2011r. (datę zbycia pierwszych akcji pozwanej) hipotetyczny staż pracy powoda wyniósłby 25 lat i 27 dni. Gdyby nie wypadek przy pracy powodowi należałyby się 382 akcje pozwanej,

zgodnie z uchwałą zarządu pozwanej przewidującą dla pracowników zakwalifikowanych do grupy stażowej powyżej 24 lat 382 akcje.

Powodowi w odniesieniu do hipotetycznego stażu pracy przysługuje dalszych 286 akcji według wyliczenia 382 należne minus 96 otrzymane.

Na dzień 14 sierpnia 2013r. (chwila zamknięcia rozprawy) kurs jednej akcji pozwanej wynosił 72,20 zł i stąd należna powodowi kwota wynosi 20.649,20 zł według wyliczenia $286 \times 72,20$ zł .

Podstawą roszczenia powoda przy bezspornym stanie faktycznym jest przepis art.

444 § 2 k c w zw. z art. 907 § 2 kc będącym podstawą zmiany wysokości renty wyrównawczej.

Roszczenie nie jest przedawnione, gdy dla roszczeń z art. 907 § 2 kc obowiązuje trzyletni termin przedawnienia, który najpóźniej należy liczyć od dnia 6 lipca 2011r. (emisji akcji) podczas, gdy powód złożył pozew w dniu 26 marca 2013r.

Nie nastąpiło zrzeczenie się roszczenia na mocy powoływanej ugody i innych dotyczących renty wyrównawczej, gdy są one nieprecyzyjne, brak w nich wyraźnego twierdzenia dotyczącego zrzeczenia się akcji.

Bezzasadny jest zarzut dotyczący wykorzystania możliwości zarobkowych przez powoda, gdy pozwana wypłacając rentę wyrównawczą nie uwzględniła takich możliwości ani ewentualnego przyczynienia się powoda do wypadku i dodatkowo, gdy możliwości takie miałyby ewentualnie wpływ na wysokość miesięcznych rat renty wyrównawczej, a nie wypłacanych w jej ramach świadczeń z tytułu nagród z zysku, premii, czy akcji jak w niniejszym postępowaniu.

Zajmując takie stanowisko w pkt. 1 wyroku Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda odszkodowanie za dalsze 286 akcji, przyjmując wartość kursu jednej akcji na dzień zamknięcia rozprawy, tj. 72,20 zł i orzekł o odsetkach od dnia wniesienia powództwa z mocy powołanego uregulowania art. 481 kc w zw. z art. 300 kodeksu pracy.

W pkt. 2 wyroku Sąd oddalił dalej idące powództwo, co do roszczenia głównego i odsetek jako wygórowane i nie znajdujące potwierdzenia w zebranych materiałach dowodowych.

W pkt. 3 i 4 wyroku Sąd orzekł o kosztach procesu kolejno na mocy art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z § 11 ust. 1 pkt. 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 z późniejszymi zmianami) oraz art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005r. (Dz. U. Nr 167 poz. 1398).

W apelacji od wyroku pozwana zaskarżając wyrok w pkt. 1, 3 i 4 zarzuciła:

1. naruszenie prawa materialnego art. 907 § 2 kc w zw. z art. 444 § 2 kc, art. 361 § 1 i 2 kc, art. 442 § 1 kc, w zw. z art. 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007r. o zmianie ustawy kodeks cywilny (Dz. U. Nr 80, poz. 438), w zw. z art. 117 § 2 kc, art. 123 kc w zw. art. 300 kodeksu pracy, art. 917 kc, art. 508 kc w zw. z art. 65 § 2 kc, kolejno przez przyjęcie, że:

- roszczenie objęte powództwem powinno być rozpoznawane w reżimie prawnym dotyczącym renty wyrównawczej, przy takim przyjęciu, że wystąpiła zmiana stosunków uzasadniająca jednorazowe podwyższenie wypłacanej powodowi renty wyrównawczej, że po stronie powstała szkoda w postaci utraconych korzyści – prawa do nieodpłatnego nabycia 286 akcji pozwanej,

- normalnym następstwem wypadku przy pracy, któremu uległ powód w dniu 21 maja 1993r. oraz częściowej utraty przez niego zdolności do pracy była utrata przez niego prawa do nieodpłatnego nabycia 286 akcji pozwanej,

- pozwana nie może uchylić się od zaspokojenia roszczenia powoda pomimo tego, że uległo ono przedawnieniu, a pozwana podniosła zarzut przedawnienia,

- pozwana przez zawarcie ugód z powodem skutecznie zrzekła się przyczynienia się powoda do zdarzenia i stąd niewzięcie pod uwagę takiego zarzutu,

- zobowiązanie pozwanej nie wygasło pomimo tego, że strony zawarły w dniu 1 sierpnia 1997r. ugodę w której powód zwolnił pozwaną z objętego powództwem długu, a pozwana to zwolnienie przyjęła,

2. naruszenie przepisów postępowania art. 100 kpc, 328 § 2 kpc, kolejno poprzez:

- zaniechanie stosunkowego rozdzielenia kosztów procesu w sytuacji, gdy żądanie powoda zostało uwzględnione jedynie w części,

- brak uzasadnienia w należyty sposób przyjęcia, że gdyby nie wypadek przy pracy, któremu uległ powód w dniu 21 maja 1993r., to powód pracowałby u pozwanej aż do dnia 6 lipca 2011r., tj. przez okres 18 lat,

3. braki i błędy w ustaleniach faktycznych:

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia polegający na przyjęciu, że gdyby nie wypadek przy pracy, któremu powód uległ w dniu 21 maja 1993r., to powód pracowałby u pozwanej co najmniej do dnia 6 lipca 2011r., (daty emisji pierwszych akcji przez pozwaną) i łączy okres zatrudnienia dotyczący prawa do nieodpłatnego nabycia akcji pozwanej wynoszący ponad 24 lata,

- brak ustalenia, czy i w jakim zakresie powód wykorzystywał i wykorzystuje swoje zdolności zarobkowe wynikające z faktu posiadania częściowej zdolności do pracy oraz brak ustalenia, że powód przyczynił się do zaistnienia wypadku przy pracy, a tym samym do powstania ewentualnej szkody z tego tytułu.

Zgłaszając takie zarzuty pozwana wniosła o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonym zakresie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi

I- instancji z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu apelacji pozwana generalnie powtórzyła zarzuty petitum apelacji, dokonując ich rozbudowania.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji i o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych.

W uzasadnieniu stanowiska powód podniósł, iż apelacja nie zasługuje na uwzględnienie wobec jej chybionych zarzutów i wniosków, gdy Sąd I- instancji dokonał prawidłowych ustaleń stanu faktycznego i wszechstronnie wyjaśnił okoliczności sprawy, prawidłowo ustalił adekwatny związek przyczynowy pomiędzy wypadkiem przy pracy jakiemu uległ powód a nieuzyskaniem przez powoda prawa do nieodpłatnego nabycia dodatkowych akcji pozwanej, prawidłowo wskazał podstawy prawne rozstrzygnięcia, przy bezzasadnym zarzucie pozwanej dotyczącym przedawnienia roszczenia i przyczynienia się powoda do wypadku, gdy strona pozwana wypłacała powodowi 100 % świadczeń odszkodowawczych, nigdy nie podnosiła wcześniej takiego zarzutu.

Rozpoznając apelację Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie wyczerpujące postępowanie dowodowe w zakresie niezbędnym dla wyjaśnienia istoty sporu.

Sąd ten dokonał w oparciu o zebrany materiał dowodowy prawidłowych ustaleń faktycznych zresztą bezspornych pomiędzy stronami.

Sąd ten również stosując właściwe uregulowania prawne w zakresie dotyczącym przedmiotu sporu i ich prawidłowe rozumienie słusznie orzekł jak w wyroku, jak również prawidłowo i wyczerpująco uzasadnił wyrok.

Na przyjęcie hipotetycznego stażu pracy powoda na dzień 6 lipca 2011r. w wymiarze ponad 25 lat pozwala niewątpliwie okoliczność wypłacania powodowi przez pozwaną renty wyrównawczej, z tytułu wypadku powoda przy pracy w pozwanej w dniu 21 maja 1993r., wyliczonej do dnia 9 kwietnia 2012r. jako różnica pomiędzy hipotetycznymi dochodami powoda w postaci hipotetycznego wynagrodzenia ustalonego na podstawie wynagrodzeń trzech pracowników porównawczych, a faktycznymi dochodami powoda w postaci renty z ZUS i dalej od dnia 10 kwietnia 2012r. w odniesieniu do hipotetycznej emerytury górniczej, przy przyjęciu przez samą pozwaną daty przejścia na hipotetyczną emeryturę górniczą.

Taki sposób wyliczenia renty wyrównawczej jednoznacznie wskazuje na przyjęcie prawdopodobieństwa graniczącego z pewnością i to przez stronę pozwaną, skoro była płatnikiem tej renty i dokonała wyliczenia j.w., że gdyby nie wypadek przy pracy w pozwanej to powód pracowałby nadal w pozwanej, co najmniej do daty nabycia hipotetycznej emerytury górniczej i uzyskał by sporny staż pracy.

Reasumując, Sąd Okręgowy w pełni podzielił ustalenia i argumentację Sądu

I-instancji i przyjął za własne, z jej uzupełnieniem (argumentacji) w zakresie jak powyżej.

W takiej sytuacji nie zachodzi potrzeba powtarzania tej argumentacji co wynika

z ukształtowanego już orzecznictwa Sądu Najwyższego w tym przedmiocie.

Podkreślić należy, iż przedstawiony bezsporny sposób wyliczenia renty wyrównawczej dla powoda do dnia 9 kwietnia 2012r. i dalej od dnia 10 kwietnia 2012r. przy niewątpliwym uprzednim przyjęciu jak wyżej, czyni bezzasadnymi zarzuty pozwanej w zakresie dotyczącym przyjętego hipotetycznego stażu pracy powoda dla celów rozstrzygnięcia w sprawie.

Czyni te zarzuty bezzasadnymi, gdy brak jest jakiegokolwiek uzasadnienia dla różnej oceny danej okoliczności, w tym przypadku hipotetycznego stażu pracy powoda, dla celów tożsamyh postępowań o rentę wyrównawczą, gdy dochodzone przez powoda roszczenie, zdaniem Sądu Okręgowego, wbrew zarzutom apelującej, jest roszczeniem w ramach podwyższenia takiej renty z mocy art. 907 § 2 k.c., bezspornie pierwotnie przyznanej i wypłacanej powodowi z mocy art. 444 § 2 k.c.

Wskazać należy w tym miejscu, iż renta przewidziana przepisem art. 444 § 2 k.c.,

na gruncie ukształtowanego już w orzecznictwie sądowym rozumienia tegoż uregulowania, obejmuje nie tylko utracone wynagrodzenie, którego podstawową funkcją jest niewątpliwie utrzymanie pracownika i jego rodziny, ale renta ta obejmuje również wszelkie inne utracone korzyści, które dany pracownik mógłby osiągnąć, gdyby nie uległ, jak powód w niniejszym postępowaniu, wypadkowi przy pracy u danego pracodawcy – pozwanej – niewątpliwie korzyści w postaci uprawnienia do pełnego pakietu akcji.

Podkreślić należy, iż Sąd I-instancji prawidłowo wyliczył wartość roszczenia, zgodnie z art. 363 § 2 k.p.c. stanowiącym zasadę, że jeżeli naprawienie szkody ma nastąpić w pieniądzu, wysokość odszkodowania powinna być ustalona według cen z daty ustalenia odszkodowania, prawidłowo przy braku innej możliwości wyliczenia na dzień wyrokowania.

Zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie o przedmiocie sporu jak w niniejszej sprawie, przy bezspornie zmiennej wartości akcji, nie ma innej możliwości określenia ich wartości jak na dzień zamknięcia rozprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego słuszne jest także stanowisko Sądu I-instancji, iż nie nastąpiło zrzeczenie się roszczenia, gdy takiego zrzeczenia się nie można niewątpliwie wyinterpretować z zapisów powołanej przez pozwaną umowy

zawartej pomiędzy stronami w dniu 1 sierpnia 1997r., gdy akcje nie były jej przedmiotem, co wynika z literalnego brzmienia tejże ugody.

Odnosząc się do zarzutu pozwanej w zakresie przedawnienia roszczenia, należy dodać, iż skoro roszczenie to nie było przedawnione w dacie wejścia w życie ustawy z dnia 16.02.2007r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2007r., Nr 80, poz. 438), która dodała art.442(1) k.c., to należy prawidłowo stosować nowe uregulowanie, gdy art.2 ww. ustawy stanowi, iż do roszczeń, o których mowa w art. 1, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, a według przepisów dotychczasowych w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych, stosuje się przepisy art. 442¹ Kodeksu cywilnego, czyli tego nowego uregulowania.

Sąd Okręgowy nie podzielił zarzutu pozwanej w zakresie dotyczącym naruszenia art. 100 kpc, gdy przepis ten stanowi w zdaniu pierwszym, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone a w zdaniu drugim, iż Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ co do nieznaczej części swego żądania albo, gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny Sądu, gdy zdaniem Sądu Okręgowego w sprawie zaistniały przesłanki do zastosowania zdania drugiego powołanego uregulowania, w sytuacji niezbędności oceny Sądu w zakresie wysokości należnej powodowi kwoty pieniężnej z tytułu zgłoszonego roszczenia, dodatkowo gdy powód uległ co do nieznaczej części swego pierwotnego żądania.

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu I-instancji w świetle wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19.02.2014r. (sygn. akt I PK 293/13) w sprawie tut. Sądu o sygn.

IX Pa 52/13 o generalnie tożsamym przedmiocie sporu, do czasu zakończenia której było zawieszona niniejsze postępowanie, gdy w uzasadnieniu ww. wyroku Sąd Najwyższy podzielił stanowisko tut. Sądu co do podstaw odpowiedzialności pozwanej, biegu 3-letniego terminu przedawnienia, związku przyczynowego między danym zdarzeniem wypadkowym, a możliwością świadczenia pracy i stąd nie uzyskaniem akcji, przyjętego sposobu wyliczenia liczby i wartości akcji.

W konsekwencji takiego stanowiska Sąd Okręgowy uznał zarzuty apelacji

za nieuzasadnioną polemikę z prawidłowym rozstrzygnięciem Sądu I-instancji i z mocy

art. 385 k.p.c. w pkt. 1 wyroku oddalił apelację jako bezzasadną, zaś z mocy § 12 ust. 1 pkt. 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (Dz. U. z 2013r. poz. 490) w pkt. 2 wyroku orzekł o zwrocie kosztów zastępstwa procesowego za II-instancję przez pozwaną na rzecz powoda.

Sędzia: Przewodniczący: Sędzia:

SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek SSO Maria Konieczna SSO Iwona Nowak